

Ingezonden commentaren op het openbare concept van het achtergronddocument Water

De volgende organisaties hebben commentaar ingestuurd:

- Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Van: Christine Grit

Verzonden: dinsdag 10 februari 2015 16:36

Aan: GR_RGV2015

Onderwerp: Respons op eerste serie achtergronddocumenten Gezondheidsraad RGV

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand doe ik u toekomen een reactie namens de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) op de eerste 8 achtergronddocumenten waarvoor een publieke consultatieronde was ingesteld in het licht van de nieuwe Richtlijnen Goede Voeding van de Gezondheidsraad. De opmerkingen over alle documenten zijn gebundeld in één document dat bij deze e-mail is gevoegd.

Uiteraard kunt u bij eventuele vragen, bij mij terecht.

Met vriendelijke groet,

Christine Grit
Manager Voeding & Gezondheid

FNLI

EGV 15 004 A

Notitie

Consultatierespons op 8 achtergronddocumenten

Onderwerp Achtergronddocumenten Aardappelen, Granen en Graanproducten, Koffie, Thee, Vetten en Oliën, Vitamine- en Mineralensupplementen, Voedingsvezel, Water.

Datum | 10 februari 2015

Inleiding

Als eerste willen we de Commissie bedanken voor het kunnen inzien van de Werkwijze en de achtergronddocumenten voor de Richtlijnen Goede Voeding (RGV) 2015. Als tweede willen we ook graag de Commissie complimenteren met het vele werk dat hiertoe moet zijn uitgevoerd. Er is sprake van stuk voor stuk zeer grondig uitgewerkte documenten en dat is wat ons betreft zeker een compliment waard. Voor de goede orde willen we daarbij ook vermelden dat juist de grondigheid het voor de lezers en belanghebbenden relatief eenvoudig heeft gemaakt om er op- en aanmerkingen bij te plaatsen. Een zeer transparante werkwijze die ons bijzonder aanspreekt.

Vervolgens willen we uiteraard wel graag van de gelegenheid gebruik maken om te reageren op de verschillende achtergronddocumenten die bij deze eerste ronde zijn verspreid voor consultatie. Alle 8 achtergrond documenten zijn in onze achterban doorgenomen waarbij uiteraard de door de Commissie gestelde vragen zoveel mogelijk centraal hebben gestaan. De reacties op de verschillende documenten volgen vanaf pagina 4 van deze consultatierespons. De documenten worden in alfabetische volgorde behandeld, te beginnen bij 'aardappelen' en eindigend bij 'water'.

We willen wel graag een algemeen punt naar voren brengen naar aanleiding van de gekozen thema's voor de achtergronddocumenten. De gedachte dat er zowel naar voedingsmiddelen en dranken als naar voedingsstoffen en voedingspatronen zal worden gekeken, onderschrijven wij uiteraard van harte. Het is de laatste jaren duidelijk geworden dat het uitsluitend evalueren van voedingsstoffen tekort schiet in het duiden van alle mogelijke relaties tussen voeding en gezondheid. Uit de Werkwijze komt naar voren dat er achtergrond documenten zijn opgesteld over verschillende basisvoedingsmiddelen en dat één categorie uit de zogenaamde "extra" categorie of niet-basisvoedingsmiddelen zal worden uitgelicht. De motivering achter de keuze voor de groepen voedingsmiddelen die zijn uitgekozen, is ons onduidelijk gebleven. De meeste basisvoedingsmiddelen lijken te zijn meegenomen maar er lijkt niet gekeken te zijn naar samengestelde voedingsmiddelen en de meeste niet-basisvoedingsmiddelen (die wel een

bijdrage aan de totaal voeding leveren) zijn evenmin opgenomen. De drankenkeuze roept eveneens enkele vragen op. Zo vragen wij ons af of er niet naast dranken met toegevoegd suiker er niet nog anderen zijn om te bespreken.

Werkwijze

De Werkwijze is niet ter consultatie aangeboden, doch ter inzage verstrekt. Hier hebben wij uiteraard begrip voor. Voorop zij gesteld dat het ons verheugt dat er sprake is van een systematische en uitgebreide werkwijze die bovendien heel inzichtelijk is gemaakt. Desalniettemin roept dit document wel enige vragen en opmerkingen op. Deze vragen en opmerkingen willen wij u hieronder graag voorleggen. We zijn ons ervan bewust dat u deze niet mee hoeft te nemen in uw algemene reactie op de verschillende consultatierondes. We hopen echter wel dat u er kennis van wilt nemen, en indien mogelijk, er rekening mee wilt houden.

Werkwijze

1. Het baart ons enige zorgen dat er nauwelijks recht wordt gedaan aan de complexe functie en werking van voedsel en voeding maar uitsluitend naar de relatie tussen voedselinname, voeding en chronische ziekten wordt gekeken. Bovendien via een tamelijk klinische benadering die naar onze mening slechts beperkt recht doet aan de volledige betekenis van voeding en voedsel in de mens en de samenleving (indirecte effecten die eveneens van betekenis zijn voor een goede gezondheid komen niet aan bod). Hiermee wordt enerzijds mogelijkwerwijs een negatieve associatie opgeroepen tussen voedsel en voeding en anderzijds worden meer indirecte aspecten van voedsel, zoals met plezier eten en sociaal eetgedrag buiten beschouwing gelaten. Onzes inziens zijn de navolgende factoren eveneens van belang voor de gezondheid en deze zouden eigenlijk ook moeten worden meegenomen.

- Timing van consumptie en de hoeveelheden ervan. In de Richtlijnen Goede Voeding 1986 en 2006 was er ook aandacht voor frequentie van consumptie van bepaalde producten/voedingsstoffen. Wordt dit aspect ook meegenomen in de algehele uiteindelijke analyse
- Chronische effecten van voedsel of voeding kunnen niet gekoppeld worden aan de eenmalige consumptie van één product maar ook niet aan kortdurende voedselpatronen. Wordt de tijdsduur van het gebruikte voedingspatroon ook meegenomen?
- Wij zijn heel benieuwd naar de afweging tussen voedingsmiddelen en voedingsstoffen en ook wellicht de interacties tussen voedingsmiddelen en voedingsstoffen en de effecten daarvan op de gezondheid.

2. Deze kanttekening vloeit eigenlijk voort uit de eerste. Naar ons idee zijn de achtergronddocumenten wel erg op zichzelfstaand en is het lastig om inzicht te krijgen in de context. Als bijvoorbeeld een effect wordt gevonden van een bepaald voedingsmiddel op het voorkomen van een bepaalde aandoening, is het erg onduidelijk hoe dat dan beoordeeld moet worden in het licht van de rest van de voeding, om welke hoeveelheden het gaat in die bepaalde context, wordt er gekeken naar de wenselijke consumptie in een voedingspatroon of de gebruikelijke consumptie, en zo verder. Wij hopen dat er nog wel

enig inzicht zal worden geboden in deze materie voordat de nieuwe Richtlijnen Goede Voeding verschijnen. Het is wat ons betreft ook onduidelijk wanneer er precies sprake is van een voedingspatroon en hoe deze wordt gedefinieerd.

3. Het buiten het bestek vallen van dit document van supplementen met andere bioactieve stoffen lijkt eveneens een aandachtspunt. We concluderen hieruit dat noch supplementen, noch levensmiddelen verrijkt met deze stoffen aan bod zullen komen in de nieuwe RGV terwijl ze wel een onderdeel uit kunnen maken van de geconsumeerde voeding. Hierdoor zou een vertekend beeld kunnen ontstaan. Wij hopen dat u op een of andere wijze tóch aan deze stoffen recht wilt doen.

4. Bij ons wordt ook de vraag opgeroepen wat de consequentie is van het niet opnemen van de verhoudingen tussen de verschillende cholesterolfracties in het bloed maar uitsluitend naar LDL-cholesterol te kijken (alleen deze is als intermediair eindpunt opgenomen). Dat dit voor de conclusies van het achtergronddocument over oliën en vetten weinig uitmaakt, wil nog niet zeggen dat het voor andere documenten die de relatie met hart- en vaatziekten in kaart brengen, ook het geval zal zijn. Wij hopen dat u hier nog naar wilt kijken en – indien enigszins mogelijk – antwoord wilt/kunt geven.

5. De keuze om alleen PubMed publicaties over de relatie tussen voedsel en/of voeding en chronische ziekten te onderzoeken, levert een incompleet beeld op. Uiteraard begrijpen we dat er op een of andere manier een afbakening moet plaatsvinden omdat er anders wel een hele grote reeks publicaties meegenomen moet worden, zelfs met het in acht nemen van de gestelde criteria aan het onderzoeksdesign. Desalniettemin zouden er belangrijke publicaties kunnen ontbreken. Daarom willen we u vriendelijk verzoeken dit punt te heroverwegen.

Water

Opmerking vooraf.

De analyse is bekeken van de negatieve kant. De EFSA heeft twee gezondheidsclaims voor water goedgekeurd en deze relaties komen überhaupt niet aan bod in het achtergronddocument. Het betreft de navolgende relaties.

Water draagt bij tot de instandhouding van de normale fysieke en cognitieve functies.
Water draagt bij tot de instandhouding van de normale regeling van de lichaamstemperatuur.

Referentie:

Verordening (EU) Nr. 432/2012 van de Commissie.

Regel 31

Wij vragen ons af waarom mineraalwater niet lijkt te zijn meegenomen in de analyse. Op regel 86 is deze omissie ook aanwezig. Mineraalwater en bronwater zijn voor de wet echter verschillende producten.

Regel 85

De Commissie concludeert dat er te weinig cohortonderzoek is om een uitspraak te doen over het verband tussen het drinken van leiding-, [mineraal-,] en bronwater en het risico op gewichtstoename, coronaire hartziekten en darmkanker. Het bevreemdt ons dat deze conclusie voor het risico op gewichtstoename wordt getrokken. Waarom wordt er dan in het kader van preventieprogramma's (met name Jongeren op Gezond Gewicht) zoveel nadruk gelegd op het drinken van voldoende water?

Van: Caroline van Rossum

Verzonden: maandag 9 februari 2015 22:35

Aan: Javanmardi, M. (Mitra)

CC: Spaaij, C.J.K. (Caroline); Weggemans, R.M. (Rianne)

Onderwerp: Re: Commentaarroude Richtlijnen goede voeding 2015

Beste collega's van de GR,

Hierbij stuur ik jullie de reacties vanuit het RIVM op de documenten in de eerste commentaarroude ..

Succes met de wijzigingen.

Groetjes Caroline

Caroline van Rossum, PhD
Centre for Nutrition, Prevention and Health Services
National Institute for Public Health and the Environment
PO Box 1
3720 BA Bilthoven
The Netherlands

See <http://www.voedselconsumptiepeiling.nl> for information on the Dutch food consumption surveys

See <http://www.rivm.nl/nevo> for information on the Dutch food composition database

Reactie RIVM op concept-achtergrondrapporten RGV

dd 2 februari 2015

Water

- Tabel 1. Wat is de definitie van water? Door de tekst boven de beschrijving wordt gesuggereerd dat het water niet koffie, thee en andere dranken bevat. Echter in deze definitie zit wordt het water van een aantal koffie. Thee en andere draken wel meegenomen. Bijvoorbeeld koffiepoeder met water, hierbij is het water gecodeerd als water; op te lossen door een voetnoot op te nemen?
- Regel 36. inconsistentie tussen getal in de tekst en in de tabel: 420 in tekst, 422 in de tabel.
- Het woord "geadjusteed" vervangen door een ander woord.
- In regel 60 het woord de verwijderen.

Reactie van de commissie Richtlijnen goede voeding 2015 op het achtergronddocument over water

De commissie heeft op het achtergronddocument over water reacties ontvangen van de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). De commissie heeft de inhoudelijke reacties betrokken bij het opstellen van het definitieve achtergronddocument en over het algemeen de tekstuele suggesties overgenomen.

Geen van de commentaren heeft geresulteerd in wijzigingen van conclusies.

Op de volgende pagina's beschrijft de commissie in een tabel alle inhoudelijke commentaren en wat zij daarmee heeft gedaan.

Tabel Overzicht ontvangen **inhoudelijke** commentaren op achtergronddocument over water en de reactie van de commissie.

Commentatoren	Commentaar	Reactie commissie
FNLI	Twee gezondheidsclaims goedgekeurd door EFSA komen niet aan bod in het document: Water draagt bij tot de instandhouding van de normale fysieke en cognitieve functies. Water draagt bij tot de instandhouding van de normale regeling van de lichaamstemperatuur.	Niet verwerkt. Deze eindpunten vallen buiten de werkwijze van de commissie, zoals beschreven in het werkwijze document.
FNLI	Waarom is mineraalwater niet meegenomen. Voor de wet is mineraalwater een ander product dan bronwater.	Verwerkt. In de tekst staat nu zowel bron- als mineraalwater genoemd.
FNLI	Waarom wordt er in preventieprogramma's zoveel nadruk op water gelegd als de conclusie in het achtergronddocument luidt dat er te weinig cohortonderzoek is om een uitspraak te doen over het verband tussen het drinken van water en het risico op gewichtstoename.	Niet verwerkt. Er was onvoldoende cohortonderzoek om een uitspraak te doen over het verband tussen water en gewichtstoename. In interventieonderzoek is het effect van het drinken van water op gewicht vooral vergeleken met suikerhoudende dranken. Daarom komt dit (indirect) aan de orde in het achtergronddocument over suikerhoudende dranken.
RIVM	Wat is de definitie van water? In de consumptiegegevens is water voor een aantal soorten koffie, thee en andere dranken wel meegenomen. Dit zou in een voetnoot kunnen worden verwerkt.	Verwerkt. Voetnoot b bij de tabel luidt als volgt: Water gebruikt voor het bereiden van bepaalde soorten koffie (bijvoorbeeld oploskoffie), thee en andere dranken valt hier onder.